

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА  
ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА ТА ДЕОНТОЛОГІЯ**

Спеціальність: **I7 «Терапія та реабілітація»**  
Спеціалізація: **I7.01 Фізична терапія**  
Освітньо-професійна програма: **Фізична терапія, ерготерапія**  
Код освітнього компонента в освітньо-професійній програмі: **ВК 6**  
Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**  
Форма здобуття освіти: **очна (денна)**  
Рік навчання: **1**  
Семестр(и): **II (весняний)**  
Тип освітнього компонента: **вибірковий**  
Навчальний рік: **2025–2026**

Обсяг: **3 кредити ECTS (90 год.)**  
Навчальні заняття: **лекції, практичні заняття, консультації**  
Підсумковий контроль: **залік**  
Пререквізити: **освітні компоненти соціального, філософського та історичного профілю**

Кафедра/підрозділ: **кафедра філософії та суспільних наук**, пр. Науки, 4, корпус А, 3 поверх  
Керівник освітнього компонента: **проф. Карпенко Катерина Іванівна**  
email: **ki.karpenko@knmu.edu.ua**

Сторінка освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle):  
<https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=5764>

**ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**

Вивчення дисципліни «Професійна етика та деонтологія» спрямоване на ознайомлення студентства із цілісним уявленням про специфіку етики, вироблення навичок їх реалізації на практиці, обґрунтування необхідності засвоєння етичного знання з метою використання його у майбутній професійній діяльності; сприяння формуванню високої моральної відповідальності. Курс етики спрямований на опанування найголовніших засад взаємовідносин між людьми; на вивчення етики як практичної філософії; на розуміння головних характеристик етичних теорій, які фіксують зміни в сучасному суспільстві та пояснюють їх.

**МЕТА КУРСУ:** залучення до фундаментальних моральних та естетичних цінностей, перетворення їх у стійкі переконання та мотиви поведінки, пробудження відчуття відповідальності за самовдосконалення, формування уміння орієнтуватися у світі міжлюдських відносин на основі сучасних гуманістичних принципів.

**РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:**

РН 03. Дотримуватися етики професійного спілкування, діяти етично дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

РН 06. Розуміти процеси державно-політичного та соціально-економічного розвитку українського суспільства, сутність перетворень, що відбуваються в державі; розуміти основні філософські категорії та поняття.

РН 07. Застосовувати знання медико-біологічних, психолого-педагогічних, соціальних аспектів у практиці фізичної терапії; виявляти та враховувати зв'язки різних елементів.

РН 16. Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, зокрема у мультидисциплінарній команді.

РН 19. Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання з допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

**ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**

**Перелік тем лекцій (10 год.):**

1. Професійна етика та деонтологія. Основні поняття і проблемне поле
2. Цінність життя людини в етико-філософському та деонтологічному дискурсі
3. Ятрогенні захворювання, причини їх виникнення та шляхи уникнення
4. Біомедична етика. Лікарські помилки і медичний експеримент
5. Етичні аспекти конфліктів у медичному середовищі. Етикет в медицині і його місце в деонтології

**Перелік тем практичних занять (20 год.):**

1. Професійна етика та деонтологія. Основні поняття і проблемне поле
2. Лікарська таємниця: моральні та правові аспекти
3. Цінність життя людини в етико-філософському та деонтологічному дискурсі
4. Проблема евтаназії. Етичні і правові аспекти
5. Ятрогенні захворювання, причини їх виникнення та шляхи уникнення
6. Лікарські помилки, моральні та правові аспекти
7. Біомедична етика і медичний експеримент
8. Здоров'я як глобальна проблема в умовах інформаційного суспільства.
9. Технізація медицини і її вплив на медичну деонтологію
10. Етикет в медицині і його місце в деонтології

**Перелік тем самостійної роботи здобувачів вищої освіти (60 год.)**

1. Етапи становлення медичної деонтології. Клятва Гіппократа
2. Проблема евтаназії
3. Здоров'я як глобальна проблема в умовах інформаційного суспільства. Наслідки технізації медицини
4. Класифікація ятрогеній
5. Етичний вимір стосунків лікар-пацієнт
6. Етичний вимір стосунків в колегіальному просторі
7. Етичні аспекти конфліктів у медичному середовищі
8. Імідж і репутація лікаря
9. Складові медичного етикету
10. Моделі взаємин між лікарем і пацієнтом.

**Консультації:** онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.

**Методи навчання:** лекція, виконання індивідуальних творчих робіт, виступ із доповіддю, опрацювання джерел.

**ОЦІНЮВАННЯ**

**Поточна навчальна діяльність (ПНД).** Оцінювання успішності здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (<https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/>). Оцінка за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка порушення граничних термінів виконання індивідуального завдання, яке слід перевірити упродовж 24 год. Оцінки виставляються у електронний журнал (АСУ). Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять ([https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog\\_vidprac\\_zaniat.pdf](https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf)).

В кінці семестру середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (70–120 балів) відповідно до таблиці 1 Інструкції з оцінювання (див. вище). Середнє арифметичне ПНД за обидва семестри становить загальну навчальну діяльність (ЗНД).

**Індивідуальні завдання (ІЗ)** оцінюються до 10 балів.

**Оцінка з освітнього компонента** виставляється лише здобувачам вищої освіти, яким зараховані усі підсумкові заняття та залік. Оцінка за залік становить від 120 до 200 балів.

**Оскарження результатів підсумкового контролю** проводиться у встановленому в ХНМУ порядку ([https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog\\_apel\\_kontrol.pdf](https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf)).

### ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

**Рекомендації щодо роботи у межах вивчення освітнього компонента:** брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1–2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.

**Відвідування занять.** Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. При запізнення більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять ([https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog\\_vidprac\\_zaniat.pdf](https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf)).

**Академічна доброчесність.** ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку ([https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog\\_ad-1.pdf](https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf)).

**Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту** допускається лише з дозволу викладача.

**Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами.** Здобувачі вищої освіти з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

**Час відповіді викладача:** 24 години.

#### Технічні вимоги до роботи у межах вивчення освітнього компонента:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона;
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото;
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle.

**Технічна підтримка:** АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

### РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Деонтологія в медицині: підручник (ВНЗ IV р. а.) — 2-е вид., випр. / О.М.Ковальова, Н.А. Сафаргаліна-Корнілова, Н.М. Герасимчук/ - 2018. – 240 с.
2. Деонтологія та етика в клінічній практиці: навчальний посібник. Ч. 2 / Треумова С.І., Петров Є, Бурмак Ю.Г., Трибрат Т.А./ — Полтава: Техсервіс, 2017. — 375 с.
3. Дудікова Л. В. Формування професійно-етичної компетентності майбутніх лікарів у медичних університетах: теорія і практика: монографія. Вінниця: Вид-во «ТВОРИ», 2018. 488 с.
4. Етика та естетика / І. Тетарчук, Т. Дяків - Центр учбової літератури – 2021 – 316 с.
5. Основи біоетики та біобезпеки. Навчальний посібник для студентів закладів вищої медичної освіти /Бобирьов В. М., Дворник В. М., Девяткіна Т. О./ – 2020 – 248 с.
6. Основи законодавства України про охорону здоров'я. - Алерта. – 2021. – 56 с.
7. Bioethics: Principles, Issues, and Cases 5th Edition is written by Lewis Vaughn and published by Oxford University Press. The Digital and eTextbook ISBNs for Bioethics: Principles, Issues, and Cases are 9780197609057, 0197609058 and the print ISBNs are 9780197609026, 0197609023

